

Posudek diplomové práce Vývoj tvorby Timura Kibirova (mezi tradicí a postmodernismem) Kateřiny Kolářové

[Diplomová práce vznikala relativně dlouho jako výraz soustředěného zájmu Kateřiny Kolářové o básnickou tvorbu jednoho z významných autorů ruské poezie přelomu 20./21.století.

Domnívám se, že název není nejvýstižnější, protože moment vývoje se nezdá být pro Kibirova výlučný/ojediněle příznačný/klíčový, byť určitými proměnami v čase jeho tvorba nesporně prochází a Kateřina Kolářová tyto posuny věrohodně zachycuje. Avšak u kterého významnějšího spisovatele tvorba neprochází procesem proměn? A postmodernismus, pokud už tak problematického termínu vůbec užívat, není ve vztahu napětí – chronologicky ani sémanticky – vůči „tradici“ (která sama o sobě také představuje komplikovaný sémantický konglomerát), už proto, že z překódování tradice a z kombinací různých její verzí a pojetí (postmodernismus) vychází. Nicméně pozornost zasluhuje sám záměr chápat tvorbu žijícího spisovatele nikoliv jako singulární gesto – což by nepředstavovalo žádný zvláštní problém ani prohřešek – nýbrž jako živý a proměnlivý organismus, který prochází proměnami, není statický. Dlužno přiznat, že tomuto svému konceptu, jednoduchému a náročnému zároveň, autorka ve své studii dostála.

Na práci Kateřiny Kolářové je třeba vyzdvihnout, že pracuje s naprosto současným materiálem, který sleduje i během vlastního psaní práce. Není snadné sestavit odbornou studii o díle, které se takřkajíc rozrůstá pod rukama, je živé v doslovném smyslu proměnlivosti v přítomném čase. Navíc v sekundární literatuře byla autorka odsouzená k práci s kritikami, recenzemi a rozhovory, materiálem relativně rozsáhlým, avšak povýtce publicistickým. I s tímto břemenem se autorka vypořádala zdárně. Kolářová se do riskantního podniku – interpretace současné poezie v podání jednoho básníka - pustila směle a úspěšně se s ním vyrovnala.

Ačkoliv Kibirov začal významněji figurovat na ruské literární scéně až v 90. letech nebo právě proto, bylo možné omezit se na jeho tvorbu v prvních deseti letech, kdy se proslavil a stal současným klasikem. Nicméně autorka zařazuje i rozbory jeho nejčerstvějších prací, čímž práci dodává opravdu aktuální význam.

Další rys, který zaslouží uznání, je podrobná práce s jednotlivými texty, pohled na dílo zevnitř jednotlivých básní a veršů. Autorka sice zná kritiky, recenze a soudy o Kibirovovi, nicméně

sama se nespokojuje se zobecňujícími soudy o jeho poetice a dokládá je pečlivou četbou jednotlivých sbírek.

Její charakteristiky nostalgické a sebereflexivní Kíbirovovy poetiky, která se opírá o strategie přátelské besedy u stolu a hovorovou stylistiku soukromé komunikace, jsou proto nikoliv vnějšími nálepkami určitého druhu psaní, nýbrž zjištěními, která se opírají o rozsáhlý materiál.

Výstižná je pozornost zaměřená na – v názvu obecně deklarovanou - dynamiku Kibirovy tvorby. Rané sbírky představují něco jako „konceptualismus s lidskou tváří“ – důraz na literární strategie, ready-made a jazykové režimy, avšak v Kibirovové případě kontaminovaný důvěrností soukromého, osobního diskurzu vyhraněné neformální upřímnosti a rétoriky paměti, reminiscencí, archeologie sovětského dětství.

Jednoduše postmoderní je také básníkův zájem o kritické ohlasy na vlastní dílo, které integruje do veršů. Reflexe se stává předmětem samotného básnění.

Odlišné jsou další etapy tvorby, které Kolářová sleduje jako příklon k tradičnějším básnickým postupům a vzorům, orientace na nové cíle básnické reflexe. S touto melancholickou, vnějškově nevybojnou strategií poetických vzpomínek, úvah a privátních přiznání či vyznání se konfrontuje jevová skutečnost zcela aktuální, věcně současná: Kibirov tematizuje nejen internet, ale i internetovost komunikace, poznání, internet jako trávení času.

Z technických drobností: není zřejmé, proč autorka kombinuje bez srozumitelných rozlišovacích hledisek či signálů citáty v azbuce a v transkripci latinkou.

Členění díla na rané, střední a současné může působit poněkud mechanicky, nicméně sledovat proměny od sbírky ke sbírce se jeví jako postup, který přináší zajímavá pozorování, obzvláště vzhledem k intenzitě, s jakou se v ruské kultuře 90. let (hlavně v jejich první polovině) rozvíjela diskuse o dekonstrukci, postmodernismu a různých dekonstrukcích dekonstrukcí. Celkově práce představuje pečlivě zpracovanou studii, kterou navrhuji hodnotit jako výbornou.

25. května 2007-05-26

Doc. Tomáš Glanc, Dr.